

Høring - læreplaner i engelsk

Uttalelse - Norsk Lektorlag

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: wbr@norsklektorlag.no
Innsendt av	Wenche Rasen
Innsenders e-post:	wbr@norsklektorlag.no
Innsendt dato	17.06.2019
Hvilken organisasjon?:	Norsk Lektorlag
Stilling	Organisasjon (Privat) Spesialrådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Læreplan i engelsk

1. Om faget

1.1. Fagets relevans

Engelsk er et språkfag. Faget skal gi elevene et redskap for å kommunisere på tvers av kulturer og språkbakgrunn og bidra til å utvikle elevenes kulturforståelse og dannelse. Faget gir elevene mulighet til å delta i kommunikasjon om personlige, sosiale, aktuelle, litterære og faglige emner i utdanning, og i samfunns- og arbeidsliv. Engelskfaget forbereder elevene på en utdanning og et arbeidsliv som stiller krav til engelskspråklig kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon.

1.2. Kjerneelementer

Kjerneelementene i engelsk rammer inn det mest betydningsfulle innholdet i faget og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget.

1.2.1. Kommunikasjon

Kommunikasjon innebærer å skape mening med språk og å kunne bruke språket i formelle og uformelle sammenhenger. Elevene skal ta i bruk varierte strategier for å kommunisere muntlig og skriftlig i forskjellige situasjoner og ved å bruke ulike medier og verktøy. Elevene skal få oppleve glede ved å utforske og bruke språket fra første stund. Opplæringen skal legge til rette for at elevene får utfolde seg og samhandle i autentiske og praktiske situasjoner.

1.2.2. Språklæring

Språklæring innebærer å utvikle kunnskap om engelsk som system og å kunne bruke språklæringsstrategier. Kunnskap om språklyder, ordforråd, og ord-, setnings- og tekststrukturer gir elevene valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Språklæring innebærer å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk elevene kan og å forstå hvordan språket er bygget opp.

1.2.3. Møte med engelskspråklige tekster

Språklæringen skjer i møte med engelskspråklige tekster der tekstbegrepet brukes i vid forstand; muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakprosa tekster, fra nåtid og fortid. Sammensatte tekster kan inneholde skrift, bilder, tegninger, grafer, tall og andre uttrykksformer. Tekstene bidrar til å gi elevene informasjon om og erfaringer med språklig og kulturelt mangfold, og innsikt i urfolks levesett, tradisjoner og kultur. Gjennom å reflektere over, tolke og kritisk vurdere ulike typer tekster skal elevene tilegne seg språk og kunnskap om kultur og levesett i engelskspråklige land. Elevene skal få et grunnlag for å forstå verden rundt seg og se sin egen identitet i en flerkulturell sammenheng.

1.3. Verdier og prinsipper

Kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, samfunn, levesett, tenkemåter, kommunikasjonsformer og kulturelle uttrykksformer åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Dette omfatter også urfolk, og ulike situasjoner der engelsk brukes, både som førstespråk og som kontaktspråk. Opplæringen skal bidra til at elevene utvikler forståelse av og respekt for kulturelt og språklig mangfold og legge til rette for at elevene blir trygge engelskbrukere slik at de kan bruke engelsk for å skape mening, kommunisere og knytte

bånd til andre. Elevene skal få erfare at det å kunne flere språk er en ressurs i skolen og i samfunnet. En viktig del av språklæringen er å innhente, utforske og kritisk vurdere informasjon fra ulike engelskspråklige kilder og kritisk reflektere over bruk av kilder, hjelpemidler og læringsstrategier. Elevene skal oppøve digital dømmekraft og opptre etisk og reflektert i kommunikasjon med andre.

1.4. Tverrfaglige temaer

1.4.1. Demokrati og medborgerskap

I engelsk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle elevenes toleranse og forståelse for at vår oppfatning av verden er kulturavhengig. Det å lære engelsk, kunne kommunisere med andre over hele verden uavhengig av felles morsmål og å gjøre erfaringer fra kulturmøter, åpner for flere måter å tolke verden på. Gjennom arbeid med ulike typer tekster kan elevene få innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk og at demokratiet ikke kan tas for gitt. Denne innsikten kan være med på å skape nysgjerrighet, interesse og engasjement og medvirke til å forebygge fordommer, utvikle toleranse og bidra til at elevene blir aktive medborgere i det globale samfunnet.

1.5. Grunnleggende ferdigheter

1.5.1. Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i engelsk er å kunne lytte, oppfatte og uttrykke seg, samtale og tilpasse språket til formål og mottaker. Det innebærer blant annet å kunne forstå varianter av muntlig engelsk fra forskjellige deler av verden. Utviklingen av muntlige ferdigheter i engelsk går fra å bruke det muntlige språket gradvis mer presist og nyansert til å lytte til, forstå og drøfte forskjellige emner og problemstillinger for å tilegne seg fagkunnskap.

1.5.2. Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk er å kunne skrive ord og bruke grammatiske regler, språklige strukturer og idiomatiske uttrykk i kommunikasjon tilpasset formål og mottaker. Det innebærer å planlegge, utforme og bearbeide tekster som kommuniserer med god struktur og sammenheng. Utviklingen av skriveferdigheter i engelsk går fra å lære enkeltord og fraser til å skape ulike typer sammenhengende tekster som formidler synspunkter og kunnskap.

1.5.3. Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk er å forstå innhold i ulike typer tekster. Det innebærer å variere lesestrategi og lese måte etter tekst og formål, finne og kombinere informasjon fra forskjellige kilder og forstå eksplisitt og implisitt informasjon. Utviklingen av leseferdigheter i engelsk går fra å lese og forstå enkeltord og fraser til å lese varierte typer tekster for å stimulere til leseglede og tilegne seg språk og kunnskap.

1.5.4. Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i engelsk er å kunne bruke digitale medier og ressurser kreativt og skapende for å styrke språkopplæringen. Det innebærer å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser og tilegne seg kunnskap i engelskfaget. Utviklingen av digitale ferdigheter går fra å utforske digitale ressurser for å kommunisere og tilegne seg kunnskap til å kunne bruke ressurser på en selvstendig, kritisk og ansvarlig måte og å vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett.

2. Kompetansemål og vurdering

2.1. Kompetansemål og vurdering 2. trinn

Kompetansemål etter 2. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og forstå ord og uttrykk i rim, regler, sanger, eventyr og fortellinger
- stille og svare på enkle spørsmål og bruke noen høflighetsuttrykk
- delta i innøvde dialoger og spontane samtaler om egne behov og følelser, dagligliv og interesser
- lese og eksperimentere med å skrive kjente ord, fraser og enkle setninger
- bruke digitale ressurser i opplevelse av språket og for å møte autentiske språkmodeller
- følge enkle regler for personvern og vise hensyn til andre på nett
- bruke enkle strategier i kommunikasjon
- lytte til og gjenkjenne språklyder og stavelser i ord
- utforske ulike typer tekster, deriblant billedbøker, for å finne høyfrekvente ord og fraser
- leke med ord som er felles for engelsk og andre språk eleven kan, og bruke dette i egen språklæring
- lytte til, ta del i og oppleve lek og barnelitteratur fra engelskspråklige land

2.1.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på 1. og 2. trinn når de får anledning til å utforske og bruke språket i lytting, lek og samhandling. De viser kompetanse når de gjenkjenner ord og fraser og kan gjøre seg forstått i kjente, dagligdagse kommunikasjonssituasjoner. Elevene viser kompetanse når de kan uttrykke seg ved hjelp av bilder, kroppsspråk og annen støtte. De viser også kompetanse når de får anledning til å formidle erfaringer fra kulturmøter.

Læreren skal legge til rette for læring ved å la elevene være aktive og bruke kroppen, delta i lek, utforske og undre seg, og bruke sansene sine i opplevelsen og innlæringen av språket. Læreren skal også legge til rette for at elevene utvikler språkferdigheter ved at de får anledning til å være kreative og at de våger å prøve og feile. Læreren modellerer på engelsk, observerer og veileder lydlæring og uttale underveis for å sikre progresjon i faget. Elevene skal få hjelp til å sette ord på egen læring, hva de får til og hva de synes er utfordrende slik at de blir delaktige i sin egen læring. Læreren skal gi veiledning som motiverer elevene og fremmer utvikling av språkferdighetene.

2.2. Kompetansemål og vurdering 4. trinn

Kompetansemål etter 4. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke høflighetsuttrykk og enkle fraser for å få hjelp til å forstå og bli forstått
- delta i samtaler om egne og andres behov, følelser, interesser og dagligliv
- beskrive, fortelle og spørre muntlig og skriftlig
- bruke digitale ressurser i utforsking av språket og i samhandling med andre
- følge regler for samhandling og personvern på nett
- bruke enkle strategier i språklæring og kommunikasjon
- koble språklyder til bokstav og stavemønstre og trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving
- lese og forstå tekster med lydrette ord, kjente og ukjente ordbilder
- lese selvvalgte tekster og forstå betydningen av ukjente ord ut fra sammenhengen
- bruke det engelske alfabetet i ulike sang-, lek- og språklæringsaktiviteter
- utforske ulike typer tekster, deriblant billedbøker, for å finne verb og andre ordklasser
- utforske og leke med ord og uttrykk som er felles for engelsk og andre språk eleven kan, og bruke dette i egen språklæring
- lytte til og delta i framføring av engelskspråklige rim, regler, sanger, eventyr, rollespill, skuespill og fortellinger
- gi uttrykk for egne tanker og meninger i møte med engelskspråklig litteratur og barnekultur

- utforske noen sider ved ulike levesett, tradisjoner og skikker i engelskspråklige land og i Norge

2.2.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på 3. og 4. trinn når de får anledning til å lese, lytte til og vise at de forstår ulike typer tekster og gjennom å delta aktivt i muntlig og skriftlig samhandling. Elevene viser kompetanse når de eksperimenterer med ord og fraser og gjør seg forstått i kjente dagligdagse situasjoner. Videre viser elevene kompetanse når de får anledning til å dele sine opplevelser av møter med språk, kultur og tradisjoner med andre.

Læreren skal legge til rette for læring ved å la elevene være aktive og bruke kroppen, delta i lek, utforske og undre seg, og bruke sansene sine i opplevelsen og innlæringen av språket. Læreren lar elevene delta i lek og rollespill og eksperimenterer med språket. Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler muntlig og skriftlig språk gjennom å prøve og feile og gjennom å være kreative og bruke det de har lært i nye situasjoner. Muntlig og skriftlig språk modelleres, og læreren observerer, veileder og oppmuntrer elevene i deres språkutvikling. Læreren motiverer elevene til å bruke språket ved at de får anledning til å lytte, uttrykke seg i fraser og forme setninger, og til å lese og skrive på engelsk. Elevene skal få hjelp til å sette ord på egen læring, hva de får til og hva de ønsker hjelp til slik at de blir delaktige i sin egen læring. Læreren skal gi elevene veiledning som virker motiverende slik at det fremmer utvikling av muntlige og skriftlige ferdigheter. Læreren og elevene skal ha dialog om elevenes utvikling i faget slik at de sammen kan planlegge for videre progresjon.

2.3. Kompetansemål og vurdering 7. trinn

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- uttrykke seg med et variert ordforråd og bruke høflighetsuttrykk og noen idiomatiske uttrykk
- innlede, holde i gang og avslutte samtaler om egne interesser og aktuelle emner
- skrive sammenhengende tekster som uttrykker meninger og interesser, og som beskriver, gjenforteller, forteller og spør
- utforske og bruke digitale ressurser på en kritisk måte til språklæring, tekstskaping og samhandling
- opptre etisk og forsvarlig på nett, og bruke strategier for å unngå uønskede hendelser
- bruke strategier under lesing, i språklæring og kommunikasjon
- bruke regler for uttale, rettskriving, ordbøyning og setningsstruktur i egne tekster
- finne noen språklige likheter mellom engelsk og andre språk eleven kan, og bruke dette i egen språklæring
- lytte til og forstå tydelig formidlet innhold i tilpassede og autentiske tekster
- lese barne- og ungdomslitteratur fra engelskspråklige land og samtale om innhold
- lese selvvalgte tekster og formidle hovedmomenter ved hjelp av digitale ressurser
- sammenligne og reflektere over levesett, tradisjoner og skikker i ulike kulturer i engelskspråklige land og i Norge, deriblant samisk kultur
- samtale om rollen engelsk har i eget liv

2.3.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på 5., 6. og 7. trinn når de får anledning til å lytte, lese, forstå og skape ulike typer tekster som forteller, gjenforteller, beskriver opplevelser og uttrykker egne meninger muntlig og skriftlig.

Læreren skal legge til rette for læring ved å la elevene bruke kreativitet og fantasi, utforske og prøve seg fram i språklæringen. Læreren skal også legge til rette for at elevene kan

utvikle kompetanse gjennom praktisk arbeid, samtaler og meningsutvekslinger. Læreren lar elevene bruke alle de fire språkferdighetene i varierte læringsaktiviteter individuelt og i samhandling med andre. Læreren modellerer muntlig og skriftlig språk, og observerer, støtter og veileder den enkelte elevs språkutvikling. Elevene skal få hjelp til å sette ord på egen læring hva de får til og hva de vil forbedre slik at de blir delaktige i sin egen læring. Læreren skal la elevene medvirke i egen og andres læring og gi tilbakemeldinger som motiverer elevene og fremmer utviklingen av muntlige og skriftlige språkferdigheter. Læreren og elevene skal ha dialog om elevenes utvikling i faget slik at de sammen kan planlegge for videre progresjon.

2.4. Kompetansemål og vurdering 10. trinn

Kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- uttrykke seg med flyt og sammenheng tilpasset formål, mottaker og kommunikasjonssituasjon
- stille spørsmål og følge opp innspill i samtaler med et variert ordforråd og idiomatiske uttrykk
- skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng tilpasset formål og situasjon
- bearbeide egne tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger
- bruke digitale ressurser på en kritisk og reflektert måte i arbeid med språklæring og tekstsaking og vise til kilder i egne tekster
- vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett
- velge egnede strategier i språklæring og kommunikasjon
- bruke regler for uttale, rettskriving, ordbøyning, og setnings- og tekststruktur i egne tekster
- utforske språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og andre språk eleven kan, og bruke dette i egen språklæring
- lytte til og forstå varianter av engelsk
- lese og drøfte innhold fra selvvalgte tekster knyttet til ungdomskultur og identitet
- diskutere tekster av og om urfolk i engelskspråklige land og i Norge
- beskrive rollen engelsk har i Norge og i verden
- presentere og diskutere aktuelle nyheter fra engelskspråklige land

2.4.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på 8., 9. og 10. trinn når de kommuniserer muntlig og skriftlig formelt og uformelt med flyt og sammenheng i ulike situasjoner. Elevene viser også kompetanse når de lytter, leser, identifiserer hovedmomenter og forstår tydelige sammenhenger i tekster. Videre viser de kompetanse når de skaper sammenhengende og sammensatte tekster der informasjon fra kilder er innlemmet på en etterprøvable og hensiktsmessig måte med et bevisst forhold til avsender og mottaker.

Læreren skal legge til rette for læring ved at elevene får utforske og bruke kreativitet og fantasi i ulike oppgaver, selvstendig og sammen med andre. Læreren skal legge til rette for utvikling av alle de fire språkferdighetene der elevene kan oppleve at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Elevene skal få læringsfremmende veiledning som motiverer til å bearbeide eget arbeid og som fremmer utviklingen av muntlige og skriftlige ferdigheter. Elevene skal få hjelp til å sette ord på hva de får til og hva de vil forbedre slik at de blir delaktige i sin egen læring. Læreren skal gi veiledning som fremmer utvikling av språkferdigheter og som motiverer elevene til å bruke språket i nye kommunikasjonssituasjoner. Læreren og elevene skal ha dialog om elevens utvikling i faget slik at de sammen kan planlegge for videre progresjon.

2.4.2. Standpunktvrdering

Standpunktkarakteren skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Standpunktkarakteren skal uttrykke elevenes samlede kompetanse i faget basert på ulike typer muntlige og skriftlige tekster som elevene har jobbet med over tid og kompetanse vist individuelt og gjennom samhandling.

Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vist sin samlede kompetanse i engelsk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. På grunnlag av den kompetansen elevene har vist, gjør læreren en samlet vurdering av elevenes kommunikative og faglige kompetanse. Elevene skal ha én standpunktkarakter der muntlig og skriftlig kompetanse tillegges like stor vekt.

2.5. Kompetansemål og vurdering Vg1 - yrkesfaglige utdanningsprogram

Kompetansemål etter Vg1 - yrkesfaglige utdanningsprogram

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og vise åpenhet for andres argumentasjon og bruke og følge opp andres innspill i samtaler og diskusjoner
- uttrykke seg nyansert og presist med flyt og sammenheng tilpasset formål, mottaker og kommunikasjonssituasjon
- diskutere yrkesrelaterte emner og argumentere for egne og andres meninger
- kommunisere om arbeidsprosesser i yrkesfaget tilpasset formål og mottaker
- skrive ulike typer tekster om yrkesrelevante emner med struktur og sammenheng tilpasset formål, mottaker og situasjon
- vurdere og bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger og kunnskap om språk
- bruke ulike kilder på en kritisk og selvstendig måte og følge regler for kildebruk
- forvalte egen digital identitet og respektere andres i tråd med gjeldende regelverk
- bruke og vurdere læringsstrategier, deriblant bruk av digitale ressurser og teknologi i egen språklæring og kommunikasjon
- bruke regler for uttale, rettskriving, ordbøyning, og setnings- og tekststruktur i uformelle og formelle tekster
- bruke kunnskap om språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og andre språk eleven kan i egen språklæring
- lytte til og sammenstille innhold fra ulike typer kilder
- analysere ulike problemstillinger i engelskspråklige filmer, spill og andre kulturuttrykk
- uttrykke seg kritisk og reflektert i møte med samfunnsaktuelle emner
- lese og diskutere ulike typer tekster om kulturforskjeller og ulike kommunikasjonsformer på arbeidsplassen
- lese og hente ut relevant informasjon fra ulike typer tekster knyttet til eget utdanningsprogram
- diskutere engelskspråklige mediers rolle i det globale samfunnet

2.5.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på Vg1 - yrkesfaglige utdanningsprogram når de kommuniserer og samhandler muntlig og skriftlig og viser dømmekraft når de vurderer og bruker ulike kilder. Elevene viser kompetanse når de skaper sammensatte tekster både individuelt og i samhandling med andre. Elevene viser kompetanse når de lytter, leser og forstår ulike typer tekster og når de reflekterer over og diskuterer på en selvstendig måte skriftlig og muntlig.

Læreren skal legge til rette for læring ved at elevene får utforske og bruke språket i varierte oppgaver, selvstendig og sammen med andre. Læreren legger til rette for utvikling av alle de fire språkferdighetene der elevene opplever at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Elevene skal få hjelp til å sette ord på hva de får til og hva de vil forbedre slik at de blir

delaktige i sin egen læring. Læreren skal gi veiledning som fremmer utvikling av språkferdighetene og som motiverer elevene til å bruke språket i ulike muntlige og skriftlige kommunikasjonsituasjoner. Læreren og elevene skal ha dialog om elevenes utvikling i faget slik at de sammen kan planlegge for videre progresjon. Læreren skal legge til rette for å se engelskfaget i sammenheng med andre fag.

2.5.2. Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Standpunkt karakteren skal uttrykke elevenes samlede kompetanse i faget basert på ulike typer muntlige og skriftlige tekster som elevene har jobbet med over tid og kompetanse vist individuelt og gjennom samhandling.

Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vist sin samlede kompetanse i engelsk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. På grunnlag av den kompetansen elevene har vist, gjør læreren en samlet vurdering av elevenes kommunikative og faglige kompetanse. Elevene skal ha én standpunkt karakter der muntlig og skriftlig kompetanse tillegges like stor vekt.

2.6. Kompetansemål og vurdering Vg1 - studieforberedende utdanningsprogram

Kompetansemål etter Vg1 - studieforberedende utdanningsprogram

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lytte til og vise åpenhet for andres argumentasjon og bruke og følge opp andres innspill i samtaler og diskusjoner
- uttrykke seg nyansert og presist med flyt og sammenheng tilpasset formål, mottaker og kommunikasjons situasjon
- skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng tilpasset formål, mottaker og situasjon
- vurdere og bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger og kunnskap om språk
- bruke ulike kilder på en kritisk og selvstendig måte og følge regler for kildebruk
- forvalte egen digital identitet og respektere andres i tråd med gjeldende regelverk
- bruke og vurdere læringsstrategier, deriblant bruk av digitale ressurser og teknologi i egen språklæring og kommunikasjon
- bruke regler for uttale, rettskriving, ordbøyning, og setnings- og tekststruktur i uformelle og formelle tekster
- bruke kunnskap om språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og andre språk eleven kan i egen språklæring
- lytte til og sammenstille innhold fra ulike typer kilder
- analysere ulike problemstillinger i engelskspråklige filmer, spill og andre kulturuttrykk
- uttrykke seg kritisk og reflektert i møte med samfunnsaktuelle emner
- lese og diskutere ulike typer tekster om kulturforskjeller og samfunnsforhold
- diskutere og reflektere over innhold og språklige virkemidler i ulike typer tekster
- lese og diskutere nyere skjønnlitteratur, også selvvalgt litteratur
- beskrive sentrale trekk ved framveksten av engelsk som verdensspråk
- diskutere engelskspråklige mediers rolle i det globale samfunnet

2.6.1. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle sin kompetanse i engelsk gjennom underveisvurderingen. Elevene utvikler og viser kompetanse på Vg1 - studieforberedende utdanningsprogram når de kommuniserer og samhandler muntlig og skriftlig og viser dømmekraft når de vurderer og bruker ulike kilder. Elevene viser kompetanse når de skaper sammensatte tekster både individuelt og i samhandling med andre. Elevene viser kompetanse når de lytter, leser og forstår ulike typer tekster og når de reflekterer over og diskuterer på en selvstendig måte skriftlig og muntlig.

Læreren skal legge til rette for læring ved at elevene får utforske og bruke språket i varierte oppgaver, selvstendig og sammen med andre. Læreren legger til rette for utvikling av alle de fire språkferdighetene der elevene opplever at det å prøve seg fram er en del av det å lære. Elevene skal få hjelp til å sette ord på hva de får til og hva de vil forbedre slik at de blir delaktige i sin egen læring. Læreren skal gi veiledning som fremmer utvikling av språkferdighetene og som motiverer elevene til å bruke språket i ulike muntlige og skriftlige kommunikasjonsituasjoner. Læreren og elevene skal ha dialog om elevenes utvikling i faget slik at de sammen kan planlegge for videre progresjon. Læreren skal legge til rette for å se engelskfaget i sammenheng med andre fag.

2.6.2. Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal uttrykke elevenes sluttkompetanse i faget. Standpunkt karakteren skal uttrykke elevenes samlede kompetanse i faget basert på ulike typer muntlige og skriftlige tekster som elevene har jobbet med over tid og kompetanse vist individuelt og gjennom samhandling.

Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene på varierte måter får vist sin samlede kompetanse i engelsk både muntlig og skriftlig. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. På grunnlag av den kompetansen elevene har vist, gjør læreren en samlet vurdering av elevenes kommunikative og faglige kompetanse. Elevene skal ha én standpunkt karakter der muntlig og skriftlig kompetanse tillegges like stor vekt.

3. Vurderingsordning

Standpunkt vurdering

10. årstrinn

Elevene skal ha én standpunkt karakter. Den omfatter både muntlig og skriftlig kompetanse. Vg1 studieforberedende utdanningsprogram / yrkesfaglige utdanningsprogram

Elevene skal ha én standpunkt karakter. Den omfatter både muntlig og skriftlig kompetanse. Eksamensordningene i fagene skal sendes på egen høring og ferdigstilles senere.

1. Uttrykker læreplanen tydelig det viktigste alle elevene skal lære?

Delvis uenig

Høringsuttalelse fra Norsk Lektorlag til læreplan i engelsk

Høringsuttalelsen bygger på bidrag fra Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk.

Generelt om læreplanmålene:

Læreplanen er fornyet i en retning som vi ser som en viktig endring av faget. Men kompetansemålene er fortsatt for omfattende og overordna. Dette vil føre til rom for svært ulik tolking av læreplanen blant lærere og lektorer, gi et grunnlag for svært ulik praksis, og derigjennom gi et urettferdig grunnlag for elevene og deres læring (som bør være fokus). Norsk Lektorlag savner begrunnelser for hvorfor kompetansemålene er formulert slik de er, og hvilke avveininger læreplangruppen har tatt for å komme til dette resultatet. Generelt vil læreplanen bli bedre, og mer entydig og brukbar for skolene, om *en bruker flere faglige begrep og verb*, og ikke kun utydelige verb som er generelle for fagfornyelsen (i veiledning for læreplanarbeidet, eksempelvis «å utforske»).

- **Fagets egenart er tonet ned i læreplanutkastet, i stedet for å ha blitt tydeliggjort.**

Det gjelder eksempelvis hvordan en tidligere har spesifisert at elevene skal ha kunnskap om urfolk i engelskspråklige land, mens læreplanforslaget nå kun omhandler samer.

NLs fagutvalg for engelsk mener det er spesielt bra at det kreves at elever bearbeider egne tekster. Det fordrer at elever og lærere jobber mer prosessbasert med skriving som forskning viser er helt nødvendig. Men da må det også være mulig å vie nok tid til dette. For

å få til det, må det være færre åpne kompetansemål som gjør tolking og valg vanskelig. Vi frykter totalen i læreplanenes kompetansemål i praksis kan føre til at lærerne nedprioriterer dette målet.

- **Engelskfagets egenart viskes også ut når historie- og geografikunnskaper er tatt ut av faget.**

NLs fagutvalg for engelsk beklager at fokus i læreplanen kun ligger på et her-og-nå-perspektiv, på urfolk og på identitet.

For dybdelæring må bakgrunn med - kultur er en viktig del av identitet! Dette må skrives inn i læreplanen. Når det nå ikke står nevnt, mener vi at det i praksis vil innebære at faglærere med høy kompetanse/lærere vil ta det med som en nødvendig del for å fremme forståelse, og dermed blir tiden til alle kompetansemålene for knapp. Det gir også et urettferdig grunnlag for videre kompetanse i faget og eksamen fordi det mangler konkret innhold og knagger å henge kompetansemålene på.

Fagutvalg for engelsk mener *korrekt tonefall* må inn som et kompetansemål. Dette må elevene øve på, spesielt der det er ulikt for norsk og engelsk muntlig. Tonefall nevnes overhode ikke som et mål, mens kommunikasjon virker være et viktig overordna mål. Nettopp for å kunne kommunisere godt, må tonefall faktisk øves.

Til kompetansemålet «*utforske språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og andre språk eleven kan, og bruke dette i egen språklæring*», er det slett ikke tydelig hva slags undervisningsopplegg som forventes basert på dette punktet. Fagutvalg for engelsk mener det ikke gir mening i engelskfaget, men at dette trolig er mer relevant i fremmedspråk. Vi må huske at elevene ofte er gode i engelsk. Dette må vi utnytte, og vi kan ha litt mer ambisjoner på deres vegne enn hva kompetansemålene slik de står nå forventer. Skal vi kunne utforske dette må igjen grunnforståelse inn, og arbeid med en slik grunnforståelse vil ta tid fra arbeid med de andre målene som skal dekkes.

VGS:

Det er fortsatt for mye å dekke for YF slik kompetansemålene står nå. Læreplanforslaget betyr, slik vi forstår det, **i prinsipp at yrkesretting kommer i tillegg til målene delt med SF**, og ikke som 20-30 %. Dette er ikke realistisk, og tilrettelegger slett ikke for dybdelæring.

Fagutvalg for engelsk mener faget, slik det fremgår av læreplanutkastet, er strippet for konkret innhold.

Uten klare «innholdsknagger» å henge kompetansemålene på, vil elevene gå opp til eksamen på Vg1 med svært ulikt/urettferdig grunnlag – dette er heller ikke bra for videre utdanning/arbeid. Vi savner kompetansemål om kunnskap om engelskspråklige land, som er tatt bort, og innhold er veldig lite spesifisert (kun medier og for SF engelsk som verdensspråk). Hvorfor skal ikke alle elever fra 1. trinn ha om engelsk som verdensspråk? Det er jo grunnen til at de har faget. Aktive medborgere er et overordnet mål for fagfornyelsen, jfr. overordnet del. Vi ønsker elever som kan ta språket aktivt i bruk og være kildekritiske til informasjon de pepres med i media – da må de også ha en grunnleggende forståelse for de engelsktalende landene og kulturen denne informasjonen kommer fra. Vi mener at de nye formuleringene om å bearbeide egne tekster er bra. Det gir et fokus på skriving som prosess og eleven må bruke læringsstrategier og fokusområder, som vil mener vil støtte dybdelæring og det å lære å lære. Dette krever imidlertid tid. Kutt ned kompetansemål, vær mer konkret og spesifikk så ikke lærere er usikre og tar med alt mulig i undervisningen -for å være på den sikre siden.

Vi ser det som mangelfullt at ikke engelsk som verdensspråk nevnes for YF også.

Dette punktet gir lite mening: "*diskutere yrkesrelaterte emner og argumentere for egne og andres meninger*". Hva har egne og andres meninger å gjøre med yrkesrelaterte emner? Dette bør konkretiseres, og eksempelvis knyttes til fagspråk, arbeidsmiljø og HMS, slik det har vært foreslått i tidligere læreplanskisser.

I tillegg står det «*analysere ulike problemstillinger i engelskspråklige filmer, spill og andre kulturuttrykk*». Dette mener vi er et for vagt og åpent kompetansemål. Hvilke

problemstillinger er det snakk om? Dette blir for vagt. Og analysere problemstillinger? Eller diskutere problemstillinger? Her kan en med hell se temaet i sammenheng med samfunns- og kulturkunnskap.

Elevene skal også «uttrykke seg kritisk og reflektert i møte med samfunnsaktuelle emner». Dersom de skal være i stand til det, krever det en bakgrunnskunnskap som læreplanen ikke legger opp til at de skal lære. Vi savner en konkretisering av hvilke samfunnsaktuelle emner dette skal være? Vi kan anta at demokrati, fattigdom, miljø, arbeidsliv og lignende vil være aktuelle i mange år fremover og bør ikke være så redde for å spesifisere noe konkret.

? 2. Gir læreplanen tilstrekkelig handlingsrom for skolen og lærerne?

Helt uenig

Læreplanforslaget gir for stort handlingsrom, da det ikke angir konkrete innholdskrav utover kommunikasjon og engelsk som redskapsfag. Handlingsrommet er dermed innskrenka til arbeid med urfolk, identitet og et snevert "her og nå"-perspektiv med fokus på kommunikasjon og tilrettelegging for arbeidslivet. Det gir dermed et snevert handlingsrom. Er det ment at andre mål som nå er ute av utkastet dekkes gjennom tverrfaglig arbeid? Det er dessverre sånn at mange lærere ikke setter seg nok inn i andre fags læreplaner og vi frykter faget, slik det er utformet i dette læreplanutkastet, i praksis vil handle om overflatisk læring om ikke kompetansemålene presiseres og blir klarere. Faget blir for altomspennende.

? 3. Gir læreplanen rom for en aktiv og medvirkende elev slik eleven er beskrevet i overordnet del?

Helt uenig

Verb som brukes i kompetansemålene etter 10.trinn: skrive, velge, utforske, lytte til, drøfte, diskutere, presentere, velge. Det er ikke et tydelig fokus på aktiv og medvirkende elev i kompetansemålene for ungdomsskolen. Det virker mer fokus på dette i videregående opplæring der de for eksempel skal "vurdere og bearbeide egne tekster". Verb brukt her er: diskutere, kommunisere, vurdere, bearbeide, analysere.

For at elevene skal kunne gjøre dette, kreves det en tydeligere progresjon i læreplanen i grunnskolen, og et bedre kunnskapsgrunnlag fra tidligere trinn, ellers blir videregående opplæring et vanskelig hopp og for mye stoff å skulle kunne dekke på 5 t/uka

? 4. Er verdigrunnlaget i overordnet del tydelig reflektert i læreplanen?

Delvis uenig

Det kan bli bedre. Det bør fremheves mer hvordan kilder skal brukes og refereres til før videregående opplæring.

Det står at elevene skal utvikle forståelse av og respekt for kulturelt og språklig mangfold. Det bør da inn i ungdomsskolen å lese litteratur fra engelskspråklige land utover temaet "ungdom og identitet". Dette bør også dekkes for yrkesrettede møter og arbeidsspråk.

? 5. Er det en god sammenheng mellom de ulike delene i læreplanen i dette faget?

Delvis uenig

Kjerneelementenes innhold reflekteres ikke fullstendig i kompetansemålene (for eksempel kildebruk, kultur og litteratur –mangfold)

Under "Møte med engelskspråklige tekster" står det at elevene skal "*tilegne seg språk og kunnskap om kultur og levesett i engelskspråklige land*". Under kompetansemål for de ulike trinnene står det imidlertid ikke noe om hvilke land elevene skal lære noe om. Det bør spesifiseres hvilke land elevene skal ha kunnskap om. Kompetansemål må bygge opp under "om faget" og samsvare.

Det brukes mange ord i "om faget". Engelsk er et verdensspråk man møter daglig både på fritid og i jobbsammenheng. Skolen skal ruste eleven til møtet med engelsk både skriftlig og muntlig. Trenger denne teksten være så omfattende?

Under "Språklæring" i "Fagets relevans" står det at "*Elevene skal få oppleve glede ved å utforske språket fra første stund*". De fleste lærere prøver å legge opp undervisning slik at den skal engasjere elevene. Det er derimot helt umulig for en lærer å kunne vurdere om eleven "opplever glede" i og med at dette er for subjektivt. Språklæringen skjer i møte med engelskspråklige tekster der tekstbegrepet brukes i vid forstand; muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakprosa tekster, fra nåtid og fortid.

Under "Å kunne skrive" står det at elevene skal "skape ulike typer sammenhengende tekster". Eksamensoppgavene vil kunne bli førende for hvilke typer tekster elevene skal skrive.

Det er også dårlig sammenheng med vurderingsformene etter for eksempel 10. årstrinn, der det står at standpunktvurdering skal baseres på "muntlige og skriftlige tekster som elevene har jobbet med over tid" og Vg1 YF, der det står at underveisvurdering skal baseres på "sammensatte tekster". Begge disse vurderingsformene gir uheldige og uønskede føringer for metode (prosessorientert skriving) og produkt (sammensatte tekster).

? 6. Har læreplanen et realistisk omfang sett opp mot timetallet i faget?

Delvis uenig

Med vage og åpne mål jo høyere opp i trinn kan dette kun svares på etter hvordan lærer velger å tolke innholdet for å dekke målene. Men, den nye planen er slanket og fordypning som et mål krever færre tema og arbeid over tid. Det er derimot ikke farlig å gjøre disse temaene og arbeidet klarere og likt for alle.

Timetallet er for lavt på ungdomstrinnet generelt. Engelsk er fremtidens språk og det globale verdensspråket. Er det nok med tre timer i uken for å lære elevene å bruke dette språket hensiktsmessig i alle møter de vil ha i ulike situasjoner (sosiale medier, medier generelt, osv.)?

Prosess-skriving krever tid, mer tid enn faglæreren har tilgjengelig, gitt lavt timetall og en læreplan med mange uklare kompetansemål.

? 7. Legger læreplanen til rette for dybdelæring?

Helt uenig

Slik læreplanforslaget er utformet, kommer det helt an på lærers tolking og valg av innhold.

? 8. Er språket i læreplanen klart og tydelig?

Helt uenig

Språket i læreplanen er for avansert, byråkratisk og lite tilgjengelig. Utydelige og åpne kompetansemål er vanskelige å vurdere.

Nå faglærere påpeker stort rom for ulik tolkning av læreplanen, kan vi ikke se at klarspråkambisjonen for fagfornyelsen har vært vellykket for læreplanen i engelsk. Hvordan kan elever og foreldre kunne sette seg inn i dette?

Et eksempel på uønsket uklarhet er punktet "*lytte til og samhandle med ulike kilder*", som kommer i tillegg til et tidligere punkt om å bruke kilder. Det er uklart hva som ønskes, forventes det noe spesifikt for *lytte til*? Hvis en ikke gjør det, må disse kompetansemålene slås sammen.

Hører dette til en mulig endring i eksamensutforming og bruk av lyttetekst? Eller er det faktisk begrunnet i fag og forskning for økt læringsutbytte? Vi ønsker en så klar, tydelig og konkret læreplan som mulig. Gi eksempler, slik at tvil reduseres.

? 9. Er samisk innhold godt ivaretatt i læreplanen?

Hverken eller

I engelskfaget mener vi det er mest relevant å ha hovedfokus på urfolk i målspråklandene, og evt. sammenligne dette med urfolks situasjon i Norge.

? 10. Er de tverrfaglige temaene integrert i læreplanen på en måte som er relevant for faget?

Helt uenig

Nei. Eneste tverrfaglige prosjekt heretter ser ut til å være urfolk og identitet ettersom historie er tatt ut. Det gir mindre handlingsrom.

De tverrfaglige temaene får for stort fokus. Det går allerede rykter om skoler som jobber med full oppløsning av timeplan og tema/prosjektbasert skoleår samlet rundt de tre prioriterte tverrfaglige tema. Hensikten må være kunnskap om tverrfaglige temaer, ikke *tverrfaglig arbeid* i og for seg selv. De tverrfaglige temaene skal kun inkorporeres i kompetansemål i fag der de er relevante.

Demokrati og medborgerskap er et relevant tverrfaglige tema i engelskfaget. Det står at elevene "*kan få innsikt i at demokratiet har ulike former*". Det bør spesifiseres hvilke demokrati elevene skal lære noe om. I engelskfaget er det nærliggende å tro at dette dreier seg om USA og Storbritannia i hovedsak. Da må dette stå eksplisitt i læreplanen.

? 11. Legger læreplanen godt til rette for å ivareta de yngste barnas læring og utvikling?

Delvis enig

Trinn 1-7:

-Redusert antall kompetansemål, men slått sammen muntlig og skriftlig kompetanse, så i prinsipp er ikke stofftrengselen redusert

-Litt mer spissa

-Nytt mål om digitalt personvern, vise hensyn på nett. Det går ikke på dette nivået, å gjøre dette på engelsk, eller å vise til engelske eksempler. Vi ønsker heller ikke fokus på nettbruk som hører til eldre barn

-Inn fokus på stavelser, bra

-lek, mer metode og hvorfor – bra

-selvvalgte tekster fra 4. trinn er nytt

-fornuftig og hensiktsmessig å påpeke hva de skal utforske i tekster – finne verb og ordklasser

-regning ut (men tall på engelsk forutsetter vi at elevene skal lære også i fremtida)

? 12. Legger læreplanen godt til rette for tilpasset opplæring?

Helt uenig

Med tanke på en karakter skriftlig og muntlig så vil det bli vanskeligere.

? 13. Legger læreplanen til rette for god progresjon i faget?

Delvis uenig

Kompetansemål fra barneskolen:

- *lese barne- og ungdomslitteratur fra engelskspråklige land og samtale om innhold*

Dette målet er derimot borte fra ungdomsskolens kompetansemål der det står:

- *lese og drøfte innhold fra selvvalgte tekster knyttet til ungdomskultur og identitet*
- *diskutere tekster av og om urfolk i engelskspråklige land og i Norge*

Litteratur fra engelskspråklige land bør ikke utelukkende dreie seg om ungdomslitteratur og om identitet. Da vil klassiske forfattere forsvinne ut av pensum.

Mål som ikke er med i ungdomsskolen, men på videregående, som passer fint på ungdomsskolen:

- analysere ulike problemstillinger i engelskspråklige filmer, spill og andre kulturuttrykk"

Kompetansemålene reflekterer ikke at dagens ungdom er langt mer drevne i språket enn hva man forventet for bare få år siden. De har mye kompetanse i spill og film fra barneskolen av og det bør utnyttes i læringen.

Mål som ikke er med, men som vektlegges i kjerneelementene: kildebruk. Grunnet svært ulik praksis på skoler så bes dette om å presiseres. Elevene bør lære å være kildekritiske, men også hvordan de skal føre kildene. Her er det klare internasjonale standarder å henvise til, og dette bør uttrykkes eksplisitt i læreplanen.

Målet på vgs om å "forvalte egen digital identitet og respektere andres i tråd med gjeldende regelverk" bør ha progresjon fra barneskolen av. Det er et mål i barneskolen om personvern, men etter 10.trinn står det "bruke digitale ressurser kritisk" uten at personvern/regelverk er presisert. Det mangler en rød tråd og en tydelig progresjon i læreplanen.

7.trinn: levesett, tradisjoner, skikker osv. er et eget kompetansemål her, men ikke etter 10.trinn. NLs fagutvalg for engelsk mener disse temaene også bør dekkes på ungdomstrinnet.

Fram til 10.trinn stiller læreplanen krav om lesing av ulike typer tekster, men etter 10.trinn så står det spesifikt tekster om **ungdomskultur og identitet**. Det blir for snevert. I tillegg til ungdomslitteratur må vi ikke glemme tekster som omfatter den engelske kulturarven, som kan hjelpe elevene å forstå nå-situasjonen. Uten å måtte gå i dybden kan eldre tekster brukes i diskusjoner og vil samtidig vise det engelske språkets utvikling.

VGS har fordypning som et mål - det bør med på ungdomsskolen også. Likeså mer fokus på å lære å skrive kilder riktig dersom et fokus er å bli kildekritisk. Dette bør stå spesifikt i planen da eksamen etter endt grunnskole har fokus på dette. I en digital verden er det ekstra viktig å være kildekritisk og være rustet til å arbeide mer med dette på videregående.

? 14. Vil tekstene om underveis- og standpunktvurdering fungere som en god støtte i vurderingsarbeidet?

Helt uenig

2-trinn: Under "Underveisvurdering" står det at elevene skal "være aktive og bruke kroppen". Det står imidlertid ikke noe om at elevene selv skal produsere språklyder, som jo nettopp handler om å bruke kroppen, i kompetansemålene. Læreplanen bør være så konkret og tydelig som mulig. I tillegg står det at «Læreren modellerer engelsk, observerer og veileder lydlæring og uttale». I kompetansemålene er det imidlertid kun brukt verb som «lytte til», «lese», «bruke», «følge», «leke med». Dette samsvarer dårlig. Det kunne ha vært et mål at elevene skal lære noen mønstre for uttale gjennom sanger, rim og andre muntlige uttrykk. Under "underveisvurdering" står det igjen "bruke kroppen". Det bør spesifiseres at stemmebruk er kroppslig.

10- trinn: Standpunktvurdering skal baseres på "muntlige og skriftlige tekster som elevene har jobbet med over tid". Dette gir føringer for metode, nemlig prosessorientert skriving. NLs fagutvalg for engelsk er generelt positive til prosessorientert skriving, men vi mener en slik metodeanvisning i læreplanen er uheldig og uønsket. Lærerens metodefrihet skal ligge til grunn for Kunnskapsløftet, også etter fagfornyelsen/LK-20.

Under «underveisvurdering» står det at «*Elevene viser kompetanse når de skaper sammensatte tekster*». Dette gir føringer for hvilket produkt elevene skal produsere. Under «standpunktvurdering» står det at «*Standpunktkarakteren skal uttrykke elevenes samlede kompetanse i faget basert på ulike typer muntlige og skriftlige tekster*». Underveisvurdering og standpunktvurdering henger ikke sammen

Det har tidligere vært ordninger hvor elevene kommer opp i faget og da har skriftlig halv dag/en dag og muntlig en annen dag – begge karakterer kan føres og gi en samlet karakter.

? 15. Er læreplanen tilstrekkelig framtidsrettet?

Helt uenig

Nei, læreplanen i engelsk er mer fokusert på et snevert "her og nå"-perspektiv, hvor det ser ut til at videre utdanning og arbeidsliv alene synes å være fagets formål.

Engelsk brukes på stadig flere arenaer og kanskje aller mest i dagligtale for dagens ungdom. Utkastet undervurderer elevenes evne til å bruke språket og faktumet at de møter språket konstant i hverdagen. Vi mener det bør være skolens oppgave å tilrettelegge for elevenes dannelse ved å hjelpe de å vurdere det de møter av informasjon ved å lære de språket godt nok til å unngå misforståelser (ref. Fake news). Er det ikke bedre å gi de kunnskapen de trenger enn at de utelukkende skal finne den og forme den selv basert på sosiale medier?

? 16. Legger læreplanen til rette for at elevene utvikler faglig kompetanse som forbereder dem på videre utdanning og/eller samfunns- og arbeidsliv?

Hverken eller

"Engelskfaget forbereder elevene på en utdanning og et arbeidsliv som stiller krav til engelskspråklig kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon."

Hva med engelsk i dagligtale? Engelsk brukes i flere arenaer og kanskje aller mest i dagligtale for dagens ungdom. Ungdom chatter, spiller, ser youtube-videoer/lager videoer og bruker nettet som en plattform der engelsk er hyppig brukt. Engelsk brukes også på ferie. Med andre ord, det blir for snevert å si at faget forbereder elevene på utdanning og arbeidsliv. Skal vi få smarte, aktive samfunnsborgere i en stadig mer global verden må de forstå alt rundt seg – som hovedsakelig er på verdensspråket.

? 17. Fagene i grunnskolen har kompetansemål etter ulike trinn. Har du synspunkt på dette?

Ingen kommentar fra instansen

? 18. Tekstene fagets relevans og verdier og prinsipper skal skrives sammen til én tekst i de endelige læreplanene. Hvilket innhold i de to tekstene mener du det er viktig å ta med videre i en sammenskrevet tekst?

Tekstene kan generelt forkortes og konkretiseres. Fakta er at engelsk er verdensspråket og helt nødvendig kompetanse for videre utdanning og arbeidsliv, og ikke minst en forutsetning for å kunne som en aktiv samfunnsborger i en global verden.

? 19. I læreplanene er det kompetansemål etter 2. trinn i noen fag, og etter 4. trinn i andre fag. Er det på lengre sikt en god løsning også å lage kompetansemål etter 1. trinn, for å få til en god begynneropplæring og bedre overgang mellom barnehage og skole?

Ingen kommentar fra instansen

? 20. Vi foreslår endring i standpunktvurderingen etter 10. trinn: Elevene skal ha én karakter som uttrykker elevens samlede kompetanse etter 10. trinn. Er dette en god ordning ut fra læreplanen og timetall i faget?

En slik endring vil gå utover elever som er svake skriftlig, men sterke muntlig. Vil elevene oppleve mindre mestring? Hvordan skal skriftlig vs. muntlig veies? Jo klarere retningslinjer og regler for dette, jo mer rettferdig. Her er det allerede i dag ulik praksis i skolen.

Vi vil advare mot at faget i for stor grad blir et redskapsfag, snarere enn å handle om dannelse. Det vil ikke være bra for skolefaget engelsk på sikte. Samfunnet er globalisert, inkludert medier og arbeidsliv, og mye foregår på engelsk.

? 21. Legger høringsutkastet opp til en god og relevant yrkesretting på yrkesfaglig utdanningsprogram (Vg1)?

Helt uenig

NEI, vi er svært glad for grepene som er tatt for yrkesfaglig engelsk og det er viktig å presisere at faglærer ikke kan yrkesrette på dypere plan grunnet manglende kompetanse i de ulike yrkene. Men, hva er viktig for fagarbeiderne når det gjelder kompetanse i verdensspråket?

Kulturmøter, riktig språkbruk, forståelse og kildekritikk og bruk. De må kunne ta alt dette med i arbeidshverdagen, på fritiden og som samfunnsborgere. Læreplanen bør stille tydelige krav om at elevene skal kunne lese og skrive eksempelvis om arbeidsmiljø, formelle tekster, arbeidsrapport, e-post, bestillinger, jobbintervju, konferanser, internasjonale møter.

Vi får stadig flere fagarbeidere til Norge og norske fagarbeidere jobber i internasjonale bedrifter. Vi må ruste elevene for dette. Vi ønsker å hjelpe elevene å bli aktive deltakere på arbeidsplassen faglig, også i bransjer hvor sentrale verktøy og møter er på engelsk.

❓ 22. Har du andre kommentarer eller forslag til endringer i læreplanene?

Tonefall må være med som en del av språklæringen. Det står i læreplanen at man skal stille spørsmål, vel da kreves kunnskap om tonefall på engelsk.

Kompetansemål om historie og klassisk litteratur må tilbake inn i læreplanen. Vi vil ikke ha historieløse elever i fremtiden, og vi mener det er viktig å kombinere klassisk litteratur med ungdomslitteratur.

Det må samsvare med hva som da står i læreplanmålene hvor det fokuseres på ungdomslitteratur og «her og nå». Vi ønsker også mulighet for å bruke engelskspråklig kulturarv og kulturhistorie med relevante tema da som nå – et større rom for å kunne trekke lengre linjer – som bidrar i elevenes dannelse

Læreplan i engelsk programfag - utdanningsprogram for studiespesialisering

1. Om faget

1.1. Fagets relevans

Engelsk programfag er et fag for språk- og kommunikasjonsutvikling, kulturforståelse, dannelse og identitetsutvikling. Vi trenger engelsk i utdanning, i arbeidslivet og i samhandling med mennesker fra hele verden. For elevene kan det å beherske engelsk gi selvtillit, trygghet og mulighet til å utfolde seg. Fagene gir økt interkulturell kompetanse ved å gi innsikt i andre lands levesett, tenkemåter og kulturelle uttrykksformer. Denne kompetansen bidrar også til en økt forståelse av allsidigheten i det engelske språket og betydningen av å bruke et situasjonstilpasset språk. Engelsk programfag består av to delfag: Engelsk i verden, som undervises på Vg2, og Engelskspråklig kultur og samfunn, som undervises på Vg3. Faget Engelskspråklig kultur og samfunn bygger på faget Engelsk i verden.

1.2. Kjerneelementer

Kjerneelementene i programfag engelsk rammer inn det mest betydningsfulle innholdet i fagene og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende fagene.

1.2.1. Kommunikasjon

Kommunikasjon innebærer å skape mening med språk og å kunne bruke språket i formelle og uformelle sammenhenger. Elevene skal ta i bruk ulike strategier for å kommunisere muntlig og skriftlig med ulike samtalepartnere og mottakere i forskjellige situasjoner og ved bruk av ulike medier og verktøy.

1.2.2. Språklæring

Språklæring innebærer å utvikle kunnskap om engelsk som system og å kunne bruke språklæringsstrategier. Kunnskap om språklyder, ordforråd, og ord-, setnings- og tekststrukturer gir elevene valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Språklæring innebærer å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk elevene kan og å forstå hvordan språket er bygget opp.

1.2.3. Møte med engelskspråklige tekster

Språklæringen skjer i møte med engelskspråklige tekster der tekstbegrepet brukes i vid forstand; muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakprosa tekster, fra nåtid og fortid, og sammensatte tekster som kan inneholde skrift, bilder, tegninger, tall og andre uttrykksformer. Tekstene bidrar til å gi elevene informasjon om og erfaringer med språklig og kulturelt mangfold, og innsikt i andre menneskers levesett, tradisjoner og kultur. Gjennom å reflektere over, tolke og kritisk vurdere ulike typer tekster skal elevene tilegne seg språk og kunnskap om kultur og levesett i engelskspråklige land. Elevene skal få et grunnlag for å forstå verden rundt seg og se sin egen identitet i en flerkulturell sammenheng.

1.3. Verdier og prinsipper

Kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, samfunn, levesett, tenkemåter, kommunikasjonsformer og kulturelle uttrykksformer åpner for nye perspektiver på verden og

oss selv. Dette omfatter urfolk, og ulike situasjoner der engelsk brukes, både som førstespråk og som kontaktspråk. Opplæringen skal bidra til at elevene utvikler forståelse av og respekt for kulturelt og språklig mangfold. Opplæringen skal videre legge til rette for at elevene blir trygge engelskbrukere og at de kan bruke engelsk for å skape mening, kommunisere og knytte bånd til andre. Elevene skal få erfare at det å kunne flere språk er en ressurs i skolen og i samfunnet. En viktig del av språklæringen er å utforske og å tenke kritisk over bruk av kilder, hjelpemidler og læringsstrategier, og dermed bli bedre rustet til å ta høyere utdanning på engelsk.

1.4. Tverrfaglige temaer

1.4.1. Demokrati og medborgerskap

I engelsk programfag handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle elevenes toleranse og forståelse for at vår oppfatning av verden er kulturavhengig. Det å lære engelsk, kunne kommunisere med andre over hele verden uavhengig av felles morsmål og å gjøre erfaringer fra kulturmøter, åpner for flere måter å tolke verden på. Gjennom arbeid med faget får elevene innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk og at demokratiet ikke kan tas for gitt.

1.5. Grunnleggende ferdigheter

1.5.1. Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i engelsk programfag er å kunne lytte, snakke og kommunisere ved å bruke det engelske språket på et avansert nivå. Det innebærer å lytte til, forstå og drøfte forskjellige emner og problemstillinger med presis bruk av språket med nyansert ordforråd og varierte språklige strukturer. Dette innebærer også å lytte til, forstå og drøfte forskjellige emner og problemstillinger for å tilegne seg fagkunnskap.

1.5.2. Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk programfag er å kunne uttrykke seg skriftlig på en tilpasset og hensiktsmessig måte ved å bruke det engelske språket. Det innebærer å skape ulike typer sammenhengende tekster som formidler synspunkter og kunnskap og å skrive klare, velstrukturerte og detaljerte tekster om komplekse emner. Det innebærer også å bruke ulike setningsstrukturer, variert ordforråd og egnet tekstbinding.

1.5.3. Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk programfag er å skape mening i ulike typer autentiske og oversatte, skjønnlitterære og fagspesifikke tekster. Det innebærer å lese varierte typer tekster og å kunne forstå et bredt spekter av krevende og komplekse tekster ved hjelp av egnede lesestrategier. Det innebærer også å hente ut og tolke ulike typer av eksplisitt og implisitt informasjon.

1.5.4. Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i engelsk programfag er å kunne bruke et variert utvalg av digitale verktøy, medier og ressurser for å styrke språkopplæringen, kommunisere på engelsk og tilegne seg relevant kunnskap. Det innebærer å kunne velge og bruke digitale verktøy, medier og ressurser på en selvstendig, kritisk og ansvarlig måte og å bruke ulike kilder til å hente inn og bearbeide informasjon på en selvstendig måte for å skape tekster. Det innebærer også å utvise kritisk refleksjon og dømmekraft i bruk av digitale medier og ressurser på engelsk.

2. Kompetansemål og vurdering

2.1. Kompetansemål og vurdering Vg2 - programfag Engelsk i verden

2.1.1. Kompetansemål etter Vg2

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke egnede lese-, lytte- og skrivestrategier tilpasset situasjon og formål
- bruke et rikt og nyansert ordforråd av generell og fagspesifikk art på en hensiktsmessig og situasjonstilpasset måte både muntlig og skriftlig
- anvende kunnskaper om ord, setningsbygging, tekstbinding og språkbruk for å forbedre eget språk og egne tekster
- produsere ulike muntlige og skriftlige situasjonstilpassede tekster med klart innhold og hensiktsmessig stil og struktur
- anvende hensiktsmessige kilder på en etterrettelig måte
- lese og bruke ulike typer tekster på engelsk, inkludert fagspesifikke og skjønnlitterære, som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- vise forståelse, selvstendig refleksjon og kritisk tenkning i analyse av et utvalg aktuelle spørsmål og debatter i engelskspråklige land
- reflektere over språklige varianter og kulturelt mangfold i noen engelskspråklige land
- reflektere over innflytelsen til og bruken av det engelske språket i informasjons- og meningsutveksling globalt
- fordype seg i emne knyttet til språk, kultur, samfunn eller vitenskap ved kritisk bruk av engelskspråklige kilder

2.1.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser kompetanse i faget når de lytter, leser, forstår og produserer ulike typer situasjonstilpassede muntlige og skriftlige tekster. Gjennom disse tekstene viser elevene kompetanse i å analysere og reflektere over emner i faget. Læreren skal legge til rette for varierte oppgaver og vurderingsformer slik at elevenes kompetanse kan komme til uttrykk på ulike måter.

Læreren og den enkelte eleven skal samarbeide om videre arbeid og progresjon i faget med utgangspunkt i elevens kompetanse. Ved å få systematisk tilbakemelding og veiledning fra lærer og medelever vil elevene kunne oppleve motivasjon og mestring, og dette vil gi elevene et grunnlag for å forbedre læringsstrategiene sine. På denne måten bidrar faget til at eleven kan bruke kompetansen sin i nye og ukjente situasjoner.

2.1.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen uttrykker elevenes sluttkompetanse i faget. Det skal tidlig være klart for den enkelte elev hvordan standpunktvurderingen skal foregå. Med utgangspunkt i kompetansemålene for Vg2, skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. For å kunne gi en samlet vurdering av elevenes kompetanse skal læreren legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin i varierte vurderingssituasjoner, både skriftlig og muntlig.

Standpunktvurderingen i faget skal basere seg på elevenes kompetanse i å produsere og bruke muntlige og skriftlige tekster og på kompetanse i faglig tolkning og drøfting.

2.2. Kompetansemål og vurdering Vg3 - programfag Engelskspråklig kultur og samfunn

2.2.1. Kompetansemål etter Vg3

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vise selvstendig refleksjon og kritisk tenkning i lesing og drøfting av ulike typer tekster

- bruke et rikt, presist og variert språk av generell og fagspesifikk art på en hensiktsmessig og situasjonstilpasset måte både skriftlig og muntlig
- produsere ulike typer skriftlige og muntlige faglige tekster med klart innhold, hensiktsmessig stil og struktur
- anvende hensiktsmessige kilder på en etterrettelig måte
- tolke og drøfte ulike typer skjønnlitterære tekster knyttet til kultur og samfunn
- fordype seg i et emne knyttet til engelskspråklige lands språklige, kulturelle og/eller politiske innflytelse i verden
- fordype seg i et emne knyttet til samfunnsmessige eller politiske forhold i ett eller flere engelskspråklige land ved kritisk bruk av engelskspråklige kilder

2.2.2. Underveisvurdering

Elevene skal få mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget gjennom underveisvurderingen. Elevene viser sin kompetanse i faget når de bruker egne språkferdigheter til å lytte, lese, forstå og produsere ulike typer situasjonstilpassede muntlige og skriftlige tekster. Gjennom disse tekstene viser elevene sin kompetanse i å tolke og drøfte skjønnlitterære tekster og faglige emner i faget. Læreren skal legge til rette for varierte oppgaver og vurderingsformer slik at elevenes kompetanse kan komme til uttrykk på ulike måter.

Læreren og den enkelte eleven skal samarbeide om videre arbeid og progresjon i faget med utgangspunkt i elevens kompetanse. Gjennom systematisk tilbakemelding og veiledning fra læreren og medelever vil elevene kunne oppleve motivasjon og mestring, og dette vil gi elevene et grunnlag for å forbedre læringsstrategiene sine. På denne måten bidrar faget til at elevene kan bruke kompetansen sin i nye og ukjente situasjoner.

2.2.3. Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen uttrykker elevenes sluttkompetanse i faget. Det skal tidlig være klart for elevene hvordan standpunktvurderingen skal foregå. Med utgangspunkt i kompetansemålene for Vg3, skal elevene få vise hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. For å kunne gi en samlet vurdering av elevenes kompetanse, skal læreren legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin i varierte vurderingssituasjoner, både skriftlig og muntlig.

Standpunktvurderingen i faget skal basere seg på elevens kompetanse i å produsere og bruke muntlige og skriftlige tekster og på kompetanse i faglig tolkning og drøfting.

3. Vurderingsordning

Etter vg2 Engelsk i verden: elevene skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter. Etter Vg3 Engelskspråklig kultur og samfunn: elevene skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter.

Eksamensordningene i fagene skal sendes ut på en egen høring og ferdigstilles senere.

? 1. Uttrykker læreplanen tydelig det viktigste alle elevene skal lære?

Helt uenig

Høringsuttalelsen bygger på bidrag fra Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk.

Lektorlagets fagutvalg for engelsk er bekymret over den innretningen læreplanforslaget til engelsk programfag har fått.

? 2. Gir læreplanen tilstrekkelig handlingsrom for skolen og lærerne?

Helt uenig

Læreplanen gir først og fremst et for stort handlingsrom for læremiddelforfatterne, men utydelige kompetansemål kan også føre til et for stort, og uklart, handlingsrom for lærerne. Vi er bekymret for at dette kan føre til at skoler velger å utvikle lokale læreplaner som spriker i ulike retninger, og ønsker en tydeligere nasjonal føring gjennom læreplanene enn dette læreplanutkastet tilsier.

? 3. Gir læreplanen rom for en aktiv og medvirkende elev slik eleven er beskrevet i overordnet del?

Hverken eller

Disse læreplanene vil ikke bidra til å gjøre engelskfaget mer relevant og interessant for elevene. Også med dagens læreplaner strever faglærerne med å gjøre internasjonal engelsk konkret nok for elevene, og vi mener utkastet ikke representerer en forbedring. Det er mulig enkelte av de faglige sterke elevene vil kunne orientere seg i dette, men de faglig svake elevene vil ha behov for noe mer konkretisering.

Over tid kan eksamensoppgavene bli styrende, og i de første årene, under første fase av implementeringen av LK-20, vil det være svært uforutsigbart for faglærerne hvilke emner elevene kan skrive om der.

? 4. Er verdigrunnlaget i overordnet del tydelig reflektert i læreplanen?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 5. Er det en god sammenheng mellom de ulike delene i læreplanen i dette faget?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 6. Har læreplanen et realistisk omfang sett opp mot timetallet i faget?

Helt uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 7. Legger læreplanen til rette for dybdelæring?

Helt uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 8. Er språket i læreplanen klart og tydelig?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 9. Er samisk innhold godt ivaretatt i læreplanen?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 10. Er de tverrfaglige temaene integrert i læreplanen på en måte som er relevant for faget?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 11. Legger læreplanen godt til rette for tilpasset opplæring?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 12. Legger læreplanen til rette for god progresjon i faget?

Delvis uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 13. Vil tekstene om underveis- og standpunktvurdering fungere som en god støtte i vurderingsarbeidet?

Ikke angitt enig/uenig-holdning

Ingen kommentar fra instansen

? 14. Er læreplanen tilstrekkelig framtidrettet?

Helt uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 15. Legger læreplanen til rette for at elevene utvikler faglig kompetanse som forbereder dem på videre utdanning og/eller samfunns- og arbeidsliv?

Helt uenig

Ingen kommentar fra instansen

? 16. Tekstene fagets relevans og verdier og prinsipper skal skrives sammen til én tekst i de endelige læreplanene. Hvilket innhold i de to tekstene mener du det er viktig å ta med videre i en sammenskrevet tekst?

Ingen kommentar fra instansen

17. Har du andre kommentarer eller forslag til endringer i læreplanene?

Læreplanen bygger ikke opp under hva eleven trenger videre i studier, jobb og som aktiv medborger med bruk av verdensspråket og alle møtene de har med dette for å danne seg kunnskap og informasjon. Målene må spesifiseres og bygge opp under det og hjelpe elevene til bedre å lese og forstå alle tekstene de vil møte på engelsk.

Kompetansemålet «*produsere ulike muntlige og skriftlige situasjonstilpassede tekster med klart innhold og hensiktsmessig stil og struktur*» er for overordnet og vagt. Dette er for åpent:

Alt overlates til lokalt ledd, og det vil trolig bli mye lokalt læreplanarbeid, i strid med intensjonen. Kompetansemålet bør kunne si noe om teksttyper, og også noe om tema/innhold, eksempelvis at tekstene skal handle om samfunnsforhold, kultur og/eller historie i engelskspråklige land.

I kompetansemålene er «reflektere over» for mye brukt. Vi savner et kompetansemål om at elevene skal kunne skrive drøftende eller argumenterende tekster om et faglig tema. Slik vi leser utkastet, er stilles det generelt få krav til skriftlige engelsk-ferdigheter. Programfaget vil gi et for dårlig grunnlag for videre studier.

Fagutvalg for engelsk bemerker at det ikke er mulig å avgi en konkret høringsuttalelse til læreplanutkastet når kompetansemålene er for vage, uklare og potensielt veldig sprikende mål.

Engelsk programfag for Vg2 og Vg3 er kun et femtimers fag, og omfanget i læreplanen må stå bedre til timetallet som er fastsatt. Med så ulne og overordnede kompetansemål frykter vi at fagets innhold vil bli tilfeldig – og faglærerens praksis vil avhenge av skolens læremiddelvalg, faglærers kompetanse og/eller interesse.

Så vage og svevende kompetansemål hjelper ikke faglærerne å forberede elevene på all engelsken de vil møte i ulike situasjoner videre i livet. Læreplanutkastet, slik det fremstår nå, er ikke et godt arbeids- og styringsverktøy for skolen og lærerne.

Vi opplever at noe av bakteppet for revisjonen av engelsk programfag har vært et ønske om å styrke søkertallene til disse fagene, gitt at elever ofte velger det de oppfatter som «enklere» fag som ikke krever så mye av elevene. Læreplanutkastet vil ikke bidra i riktig retning her.